

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Број 1003-267/4

Скопје, 30.03.2007 година

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Сектор за управување со капиталот – Одделение за странска помош**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Компензационен фонд ФАРЕ за 2005 година, на сметката за редовно работење кои се прикажани на страниците 6 и 7.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 55 од Законот за буџети член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.
3. Извршена е ревизија и издаден е извештај за сметководствениот и интерниот контролен систем на Компензационите фондови од странска помош на Република Македонија за годината која и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој Конечен извештај, претставуваат одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој Извештај, застапувано од:
 - М-р Никола Поповски, министер за финансии;
 - Димко Кокаровски заменик министер за финансии до 08.02.2005 година;
 - Максут Али, заменик министер за финансии од 08.02.2005 година;
 - Џемали Мехазии државен секретар до 08.02.2005 година;
 - Мелаим Адеми државен секретар од 08.02.2005 година;
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој Конечен извештај, прикажан на страните од 1 до 5, и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е планирана и извршена во периодот од 20.11.2006 година до 20.01.2007 година, од страна на тим на Државниот завод за ревизија
7. Цел на ревизијата од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да го изрази своето мислење:

- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива и
 - дали е остварено наменско и законско користење на средствата кои претставуваат странска помош.
8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој Извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.
9. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој Конечен извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека спроведената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.
10. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2005 година дадени како составен дел на овој Конечен извештај, ревизијата го утврди следното:

10.1. Функционирање на интерниот контролен систем

Во Извештајот за сметководствениот и интерниот контролен систем на Компензационите фондови од странска помош за 2004 година, ревизијата ги презентираше клучните прелиминарни наоди, ризици и контролни аспекти како резултат на испитувањето на ефикасноста на системот на интерни контроли. Резултатите беа опфатени во следните точки:

- Организација и систематизација;
- Сметководствена евиденција;
- Мониторинг на наменското користење на средствата;
- Следење на наплата на побарувањата.

Ревизијата констатира дека се превземени мерки и активности по препораките за точката сметководствена евиденција, во смисла вработување лице одговорно за водење на сметководствената евиденција. Од контролен аспект постои разграничување на должностите, како и контрола на материјалната одговорност и ограничување на пристапот на неовластени лица до сметководствената евиденција, заради што не постои ризик во смисла на интегритетот на сметководствената евиденција.

По препораките за останатите точки надлежните органи не превзеле мерки и активности за надминување на состојбата и подобрување на контролниот систем, кои се рефлектираат на финансиската состојба, наведено во точките 10.2. и 10.3. од извештајот.

10.2. Неправилности во искажување на билансните позиции

- 10.2.1. Со увид во сметководствената евиденција на Компензационите фондови ревизијата не можеше да се увери во реалноста и објективноста на позициите Побарувања од купувачи во земјата и Побарувања за дадени кредити и

позајмици. Имено, постои несообразеност помеѓу сметководствената евиденција која е основа за изготвување на финансиските извештаи и базата на податоци за менаџмент со Компензационите Фондови - Фаре програми, изготвена во рамките на техничката помош од Европската Унија, која е основа за подготвување на Извештајот за Компензациониот фонд Фаре со состојба 31.12.2005 година што го усвоила Владата на Република Македонија.

Со споредување на податоците содржани во Извештајот за Фаре Компензационите фондови доставен до Владата на Република Македонија, и финансиските извештаи, и извршената анализа на истите, ревизијата констатира дека позициите Побарувања од купувачи во земјата и Побарувања за дадени кредити и позајмици, во Билансот на состојба се нереално искажани поради неевидентирани побарувања и поради неизвршено вредносно усогласување (отпис) по основ на трансформација на обврските на корисниците во траен влог - акции на државата, судски одлуки и заклучоци на Влада на Република Македонија за отпис на побарувања.

Ревизијата не можеше да го квантифицира износот за кој се прецените или потценети овие позиции, поради несоодветно ажурирање на податоците во двете евиденции, како резултат на одлив на кадар обучен за ракување со инсталираниот софтвер, од една страна, и недоволна обученост на сметководителот од друга страна.

Поради несообразеност на двете евиденции, постои ризик Владата на Република Македонија да носи одлуки базирани на нереални податоци.

Поради недоволната кадровска екипираност, Одделението за странска помош отежнато ја следи динамиката на враќање на средствата, а со извршените отписи на побарувањата од страна на Владата на Република Македонија, (поради отворена стечајна постапка врз должникот, ликвидација, трансформација - приватизација во која државата има обврска да продаде одредена фирма без долгови, како и побарувањата постари од пет години, необезбедени со хипотека, односно гаранција), државата губи значителен дел од средства кои во крајна линија претставуваат подршка на Буџетот на Р.М.

Ревизијата писмено се обрати до Централниот депозитар за хартии од вредност, за потврдување на учеството на државата во капиталот кај правните субјекти чии обврски од помошта ФАРЕ се трансформирани во траен влог на државата. По иницијативата од Државниот завод за ревизија, Централниот депозитар, побарал од Министерството за финансии – Одделение за странска помош, список со матични броеви и називи на субјектите кај кои е извршена конверзија на обврските во траен влог на државата. Од наведеното произлегува дека не е евидентирано учеството на државата во капиталот кај правните субјекти чии обврски се од помошта ФАРЕ и не е воспоставена база на носители на државен капитал во Република Македонија.

10.2.2. Не е извршен попис на побарувања и обврски, спротивно на Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници, поради што не е обезбеден ревизорски доказ за реално и објективно искажување на истите во финансискиот извештај.

Ревизијата дополнително побара но не доби податоци за старосната структура и превземените мерки за наплата на вкупните побарувања.

Препораки и мерки

- Одговорното лице за финансии навремено да ги евидентира промените и да врши усогласување на сметководствената евиденција и базата на податоци за менаџмент со Компензационите Фондови - Фаре програми.

- Да се усогласи Организационата поставеност и ангажираноста на вработените со обемот на работните задачи. Во Правилникот за систематизација на работните места да се предвидат работни задачи за извршување на правни работи со цел навремено пријавување на побарувањата во стечајните постапки, следење на реализацијата и превземање на активности за подобрување на наплатата на истите.
- Во функција на заштита на државниот капитал, до Централниот депозитар за хартии од вредност, да се достават податоци за субјектите кај кои е извршена конверзија на обврските во траен влог – акции на државата.
- Пописот да се врши согласно Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници, при што да се опфатат сите средства, побарувања и обврски.

10.3. Законско и наменско користење на средствата

10.3.1. Согласно одредбата од Законот за државна ревизија за вршење продолжена ревизија кај субјекти кои располагаат со документација поврзана со предметниот субјект, се изврши увид во начинот на подготвување на предлозите кај ресорните министерства, односно, во начинот на спроведување на постапката за јавни набавки за избор на изведувачи. Увидот се изврши во Министерството за образование и наука и во Министерството за труд и социјална политика, бидејќи во 2005 година од Компензациониот фонд Фаре, финансирани се проекти од социјалниот сектор и образование, согласно Индикативните планови. Со увидот се констатира следното:

- Во ресорните министерства не постојат пишани процедури и критериуми за подготвување на предлог листата на проекти,
- Ресорниот министер самостојно донесува Одлука за избор на проекти, и учествува во утврдување на висината на потребни средства за нивна реализација, за што не постои пишан документ,
- Утврдените износи за потребни средства за предложените проекти одобрени од Компензациониот фонд Фаре се двојно повисоки од вистинската вредност на проектите, подоцна утврдена со предмер пресметката.
- Ресорните министри бараат пренамена на одобрени средства за нови проекти, иако проектите за кои средствата се претходно одобрени, се незавршени. Поради тоа не се обезбедува континуитет во финансирање на веќе започнати проекти до нивна финализиција.
- Критериумите за избор на најповолна понуда не се определени во зависност од видот на набавката. За проекти за кои има обезбедено средства, а треба да се обезбеди квалитетна изведба, критериумот цена е максимално, а критериумот квалитет воопшто не вреднуван.
- Одговорните лица во ресорните министерства, за следење на реализација на проектите, не секогаш имаат писмено овластување од министерот, а за извршениот мониторинг на проектите немаат обврска да изготват извештај.

11. Според наше мислење, поради значајноста на наодите изнесени во точката 10.1 сметководствениот и интерниот контролен систем на Компензационите фондови од странска помош не функционира соодветно и ефективно.

12. Според наше мислење, финансиските извештаи на Компензациониот фонд ФАРЕ за 2005 година нереално ја искажуваат финансиската состојба и резултатот од финансиските активности во однос на важечката законска регулатива.

12. Според наше мислење, освен изнесеното во точката 10.3, остварено е законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат странска помош.

Скопје, 30/03/2007 година

Овластен државен ревизор

Министерство за финансии
Компензационен фонд Фаре
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2005 година

Опис	во 000 денари	
	2005	2004
Приходи		
Неданочни приходи	592	504
Трансфери и донации	84,985	119,272
Вкупно приходи	85,577	119,776
Расходи		
Тековни расходи		
Стоки и услуги	82	154
Субвенции и трансфери	16,400	0
Вкупно тековни расходи	16,482	154
Капитални расходи		
Капитални расходи	27,269	44,135
Вкупно капитални расходи	27,269	44,135
Вкупно расходи	43,751	44,289
Остварен вишок на приходи	41,826	75,487

Министерство за финансии
Компензационен фонд Фаре
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ

Опис	во 000 денари	
	2005	2004
Актива		
Тековни средства		
Парични средства	41,826	75,487
Побарувања	185,486	185,887
Краткорочни финансиски побарувања	669,965	680,908
Вкупно тековни средства	897,277	942,282
Вкупна актива		
Пасива		
Тековни обврски		
Пасивни временски разграничувања	897,277	942,282
Вкупно тековни обврски	897,277	942,282